

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการลงพื้นที่

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เวลา 7.00 น. ถึง 16.00 น.

ณ ชุมชนตำบลโคกกรวด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประจำปีงบประมาณ 2562

แบบรายงานผลการดำเนินโครงการของคณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมเชิงปฏิบัติการแนวทางการออมอย่างยั่งยืนฯ แนวทางการสร้างอาชีพเสริมเพื่อยกระดับรายได้หลังจากการทำเกษตรสำหรับผู้สูงอายุและสมาชิกในชุมชน (ปีที่2)
2. หน่วยงานที่จัดโครงการ คณะเศรษฐศาสตร์
3. ความสอดคล้องของโครงการ/กิจกรรม

ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร คือการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากการดำเนินนโยบายด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวประสบผลสำเร็จ รวมทั้งความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสาธารณสุข การได้รับโอกาสทางการสร้างอาชีพเสริมจึงถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุและสมาชิกในชุมชนบ้านเนินใหม่จะได้รับความรู้ ขณะเดียวกันได้มีทักษะในการป้องกันและดูแลสุขภาพของตนเองที่ดี ส่งผลให้มีสุขภาพดีและมีอายุที่ยืนยาวขึ้น

เพื่อรองรับบริบทสังคมสูงวัยของประเทศไทยในอนาคต รัฐบาลได้กำหนดวาระการปฏิรูปประเทศตามกรอบการปฏิรูป 11 ด้าน 37 วาระการปฏิรูป โดยในวาระปฏิรูปที่ 30 กำหนดให้มีการปฏิรูปสังคมสูงวัยโดยการปฏิรูประบบการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิตให้แก่ผู้สูงอายุเพื่อเพิ่มคุณค่าและศักยภาพของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ และส่งเสริมการจ้างงานให้กับผู้สูงอายุในอาชีพที่เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถภาพของร่างกาย รวมไปถึงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงได้มีโอกาสใช้ความรู้ ความสามารถ และ

ภูมิปัญญาที่มีอยู่ในการทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเอง สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ผู้สูงอายุมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีมีหลักประกันเรื่องรายได้ไม่เป็นภาระครอบครัว และสังคม

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถือเป็นอีกองค์กรในหลายๆ องค์กรที่มีหน้าที่ด้านส่งเสริมการบริการเพื่อรับใช้สังคม ซึ่งจะต้องดำเนินการกิจเพื่อให้ประชาชน ทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่ดูแลได้มีโอกาสในการมีอาชีพเสริมทำโดยเฉพาะผู้สูงอายุซึ่งจะเป็นประชากรส่วนใหญ่ในอนาคต ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำโครงการฯ เพื่อเพิ่มคุณค่าและศักยภาพในการประกอบอาชีพเสริมให้ผู้สูงอายุ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มโอกาสในการมีงานทำ ลดการพึ่งพิง และลดภาระการเลี้ยงดูของครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นการรองรับสังคมผู้สูงอายุในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภนันท์ ร่มประเสริฐ (ประธานหลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิตนานาชาติ)

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1 เพื่อสำรวจความต้องการของผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพเสริม
- 2 เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมที่ตรงตามความต้องการ มีส่วนร่วมในกิจกรรม และเข้าร่วมทางสังคม รวมทั้งได้รับการเสริมสร้างภาวะทางร่างกาย จิตใจ ตระหนักถึงคุณค่า และศักยภาพของตนเอง นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี
- 3 เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ด้านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและสนับสนุนการสร้างคลังปัญญาในท้องถิ่น เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเป็นภูมิปัญญาที่คงไว้คู่ชุมชน และให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำร่วมไปกับสามารถสร้างการมีรายได้ไปในเวลาเดียวกัน

6. ระยะเวลาดำเนินการ

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เวลา 7.00 น. ถึง 16.00 น.

7. สถานที่จัดโครงการ

ชุมชนบ้านเนินใหม่ ตำบลโคกกรวด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

8. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์	จำนวน	2	คน
สายสนับสนุน	จำนวน	7	คน
นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์	จำนวน	12	คน
ชาวบ้าน	จำนวน	20	คน
ผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารธ.ก.ส.	จำนวน	1	คน
ปราชญ์ชาวบ้านจากหนองจอก	จำนวน	1	คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน	43	คน

9. การบรรลุเป้าหมายของโครงการ

ส่งเสริมเชิงปฏิบัติการแนวทางการต่อมอย่างยั่งยืนเพื่อชุมชนบ้านเนินใหม่ ตำบลโคกกรวด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ส่งเสริมการออมบัญชีครัวเรือนโดยใช้การนำหมักจากเปลือกกล้วยเหลือทิ้งในปีที่ 1 มาใช้สร้างสวนผักไร้สารเพื่อสุขภาพกายใจที่ดีของผู้สูงอายุในปีที่ 2

10. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดโครงการ

สามารถสร้างเป็นอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้

11. การรายงานและประเมินผล

ผลการลงพื้นที่ ตำบลบ้านเนินใหม่ อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2562 โดยคณาจารย์ สายสนับสนุนและนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทำกิจกรรม 5 ประเภทย่อย ในกิจกรรมครั้งที่ 3 ประกอบด้วย 1. การทำเตาน้ำส้มควันไม้และถ่าน 2. การทำการปลูกเห็ดดอง

ปลวก 3. การปลูกผักหลุมสวนครัว 4. การวางแผนการสร้างศูนย์การเรียนรู้สู่ธรรมชาติ และ 5. การวางแผนกลยุทธ์การสร้างผู้ประกอบการขนาดเล็กในชุมชนบ้านเนินใหม่ โดยเฉพาะทางด้าน ธุรกิจการทำแคปหมู และธุรกิจการทำไม้กวาด นำโดยปราชญ์ชาวบ้าน 1 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญจากธนาคาร ธ.ก.ส. อีก 1 ท่าน อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ 1 ท่าน และนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ในรายวิชาการวิเคราะห์โครงการภาครัฐอีก 3 กลุ่มในการลงพื้นที่อบรมให้ความรู้นั้น กิจกรรมที่ 3.1 เรื่องการสร้างเตาน้ำส้มควันไม้ นำทีมโดยคุณอารีย์ ผู้เชี่ยวชาญจากธนาคาร ธ.ก.ส. และมีหัวหน้ากลุ่มคือ พี่บัณฑิต กิจกรรมที่ 3.2 การปลูกเห็ดจอมปลวก นำทีมโดยนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 กลุ่มลูกสาวกำนัน และมีหัวหน้ากลุ่มคือ คุณป้าอำพร อายุ 71 ปี กิจกรรมที่ 3.3 การปลูกผักอินทรีย์หลุมสวนครัว เช่น หลุมน้ำพริก หลุมต้มยำ เป็นต้น โดยใช้ น้ำหมักชีวภาพจากเปลือกกล้วยเหลือทิ้งในโครงการปีที่ 1 มาทำการต่อยอดใช้ในการทำเป็นน้ำรดผักเพื่อบำรุงใบผักนำทีมโดยปราชญ์ชาวบ้านหนองจอก คุณจินตนา และมีหัวหน้ากลุ่มคือ คุณป้าหลอด กิจกรรมที่ 3.4 การวางแผนการสร้างศูนย์การเรียนรู้สู่ธรรมชาติโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภนันท์ รมประเสริฐ และมีหัวหน้ากลุ่มคือ พี่อ่อนศรี และกิจกรรมที่ 3.5 การวางแผนกลยุทธ์การสร้างผู้ประกอบการขนาดเล็กในชุมชนบ้านเนินใหม่โดยนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ รายวิชาการวิเคราะห์โครงการภาครัฐชั้นปีที่ 4 กลุ่มต้นกล้า และมีหัวหน้ากลุ่มคือ พี่สุวรรณาและครอบครัว ในการทำกิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรม ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากสมาชิกของชุมชนบ้านเนินใหม่ ในการร่วมกลุ่มของสมาชิกชุมชนทำการแบ่งกลุ่มปฏิบัติจริงในพื้นที่จริงที่เป็นศูนย์กลางชุมชนบริเวณพื้นที่ที่ทุกคนตกลงว่าจะทำการจัดสร้างเป็นศูนย์การเรียนรู้สู่ธรรมชาติ และบ้านที่พักอาศัยของสมาชิกในเวลาเดียวกัน “การสร้างเตาน้ำส้มควันไม้และถ่าน การปลูกเห็ดจอมปลวก และการวางแผนจัดทำศูนย์การเรียนรู้สู่ธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างผู้ประกอบการชุมชนขนาดเล็กบ้านเนินใหม่” เป็นการสร้าง และกระตุ้นแนวคิดความร่วมมือกันของสมาชิกในชุมชนที่มีความต้องการจะสร้างให้ชุมชนเป็นศูนย์การเรียนรู้สู่ธรรมชาติอย่างแท้จริง เพื่อพัฒนาต่อยอดเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเชิงทักษะพัฒนาจากธรรมชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น

คณาจารย์ เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ และชาวชุมชนบ้านเนินใหม่ในการสร้างสรรค์ฐานการเรียนรู้ทักษะที่ 1 คือ เตาน้ำส้มควันไม้และถ่าน ฐานการเรียนรู้ทักษะที่ 2 คือ แปลงผักสวนครัวหลุมที่สามารถนามประกอบอาหารในแต่ละมื้อได้โดยไม่ต้องไปหาซื้อหรือเสียเงิน ร่วมกับการประกวดตกแต่งแปลงสวนผักริมรั้วของแต่ละบ้านสมาชิกให้สวยงาม ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การจัดการขยะไร้ค่าให้เป็นน้ำหมักสูตรบำรุงใบพืชและปุ๋ยอินทรีย์ธรรมชาติ และฐานการเรียนรู้ที่ 4

การสร้างกิจกรรมและอาหารพื้นฐานภูมิปัญญาชุมชน นอกจากนี้ผู้นำและสมาชิกในชุมชนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการนำไปสู่การสร้างศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน โดยเริ่มจากการออกแบบแผนที่ชุมชนกำหนดที่ตั้งบ้านของสมาชิกร่วมกับการหาเอกลักษณ์ในแต่ละครัวเรือนเพื่อกำหนดจุดในแผนที่และยังร่วมกันรวบรวมประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านเนินใหม่พร้อมด้วยการค้นหาอัตลักษณ์ของชุมชนนำไปสู่การสร้างจุดเด่นของชุมชนแบบทุกครัวเรือนมีส่วนร่วม ไม้ไผ่ที่มีอยู่โดยรอบชุมชนที่ดูเหมือนเป็นไม้ปล่อยทิ้ง ไม่มีคุณค่า ไม่มีราคา เวลานี้สามารถนำมาแปรรูปเป็นถ่านไม้ที่มีคุณภาพจากเตาน้ำส้มควันไม้ที่ร่วมกันสร้างโดยทีมงานผู้เชี่ยวชาญ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์และชาวชุมชนบ้านเนินใหม่ทุกคนร่วมกันทำการจัดการกับพื้นที่ขนาดเล็กของชุมชน เพื่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในอนาคต

นอกจากนี้ก่อนปิดโครงการได้มีการอภิปรายร่วมกันในเรื่องการทำกิจกรรมในครั้งต่อไปเพื่อการสานต่อให้หมู่บ้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านทักษะธรรมชาติจากภูมิปัญญาชุมชนของบ้านเนินใหม่ โดยการรวบรวมข้อมูลของชุมชน ก่อนเดินทางกลับในช่วงเย็น

บรรยากาศการลงพื้นที่ชุมชนบ้านเนินใหม่

กำหนดการลงพื้นที่โครงการปีที่ 2

การลงพื้นที่ติดตามผลงานจากโครงการปีที่ 2 การส่งเสริมเชิงปฏิบัติการแนวทางการออมอย่างยั่งยืน เพื่อชุมชนตำบลโคกกรวด อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ส่งเสริมการออมบัญชีครัวเรือนโดยใช้การเพิ่มมูลค่าเปลือกกล้วยเหลือทิ้ง และอบรม วางแผนร่วมกับชุมชนในการสร้างสวนผักเพื่อสุขภาพกายใจที่ดีของผู้สูงอายุ

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 เวลา 7.00 น. ถึง 16.00 น.

เวลา	กิจกรรม	หมายเหตุ
7.00 น. – 9.30 น.	ออกเดินทางโดยรถตู้จากมศว โอศก ไปรับวิทยากรที่หนองจอก หลังจาก นั้นมุ่งหน้าสู่ ตำบลบ้านเนินใหม่ ตำบลปากพลี จังหวัดนครนายก และรับประทานอาหารเช้าบนรถตู้	1. อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ 2. เจ้าหน้าที่สายสนับสนุน 3. นิสิตคณะเศรษฐศาสตร์ 4. ประชาชนชาวบ้าน 2 ท่าน
9.30 น. – 10.30 น.	แบ่งกลุ่มการฟังบรรยายเรื่อง 1. การทำเตาไม้สามควันไม้ ถ่าน ปล้องไผ่ธรรมชาติ 2. การสร้างสวนผักอินทรีย์หลุม แกง 3. การเพาะเห็ดโคนจอมปลวก 4. วางแผนการสร้างศูนย์เรียนรู้ สู่ธรรมชาติ 5. การแนะนำการสร้างกลยุทธ์ ขนาดเล็กอาชีพในครัวเรือน	1. ประชาชนชาวบ้านคือ คุณจินตนา สมานตระกูล 2. ผู้เชี่ยวชาญจากธกส. คุณอารีย์ คล่องขยัน 3. คณาจารย์ สายสนับสนุน และนิสิตคณะเศรษฐศาสตร์
10.30 น. – 11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่างและ เครื่องดื่มร่วมกัน	
11.00 น. – 12.00 น.	ประชาชนชาวบ้านให้ความรู้ในเรื่อง	1. ประชาชนชาวบ้านคือ

	<p>“การสร้างสวนผักอินทรีย์หลุมแกง โดยคุณจินตนา “การทำเต้าน้ำส้มควันไม้ ถ่านปล้อง ไผ่ธรรมชาติ โดยคุณอารีย์”</p>	<p>คุณจินตนา สมานตระกูล 2. ผู้เชี่ยวชาญจากธกส. คุณอารีย์ คล่องขยัน</p>
12.00 น. – 13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน	
13.00 น. – 14.00 น.	แบ่งกลุ่มลงมือปฏิบัติจริง ในแต่ละ หมวดกิจกรรมทั้ง 5	<p>1. วิทยากรคือ คุณอารีย์ คล่องขยัน 2. ประชาชนชาวบ้านคือ คุณจินตนา สมานตระกูล</p>
14.00 น. – 15.00 น.	คณาจารย์มศว นิสิตมศว วิทยากร จากธกส. ประชาชนชาวบ้าน และแกน นำของชุมชนผู้เข้าร่วมอบรม ร่วมกัน วางแผน และนำความรู้ที่ได้รับจาก การอภิปรายในช่วงเช้า และช่วงบ่าย มาประชุม และถกอภิปรายร่วมกัน เพื่อจัดวางระบบให้เป็นไปตามความ เหมาะสมและความต้องการในการทำ กิจกรรมร่วมกันของชุมชน	
15.00 น. – 16.00 น.	สรุปข้อมูลอภิปราย และรับประทานอาหาร ว่างร่วมกัน	
16.00 น.	เดินทางกลับมศว โดยสวัสดิภาพ	